

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักในสามสถาบัน คือ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งศาสนาพุทธเป็นสถาบันศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนบุคคลซึ่งเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา ได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาสั่งสอนให้คนในชาติตั้งอยู่ในศีลธรรม มีสติปัญญา และความเข้มแข็งอันเป็นหลักในการค้ำจุนชาติไทยมาโดยตลอด สมควรสร้างความเข้มแข็งมั่นคงให้แก่พระพุทธศาสนา มากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นพลังสร้างความมั่นคงแก่ชาติไทย แม้ว่าพระพุทธศาสนาจะได้รับความอุปถัมภ์และส่งเสริมกิจการจากรัฐอยู่บ้างแล้ว แต่ยังไม่ครอบคลุมงานหลักของพระพุทธศาสนาทั้งหมด ทั้งประชาชนทั่วไปยังมิได้มีส่วนร่วมในการให้ความอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างเป็นกิจจะลักษณะ จำต้องมีกำลังเสริมให้งานพระพุทธศาสนา ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา รวมทั้งต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้ความอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาของรัฐร่วมกับภาคเอกชนเป็นการผนึกกำลังกันเสริมความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนาและสร้างประสิทธิภาพในการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาเสริมสร้างความมั่นคงแก่ชาติไทยมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อุปถัมภ์และส่งเสริม” หมายความว่า การอุดหนุน การช่วยเหลือ การทำนุบำรุง และส่งเสริม ด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร การให้คำปรึกษาแนะนำ และการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงของพระพุทธศาสนา

“พระพุทธศาสนา” หมายความว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และศาสนพิธี

“คณะสงฆ์” หมายความว่า คณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“พระภิกษุ” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับการบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สามเณร” หมายความว่า ผู้ดำรงเพศอย่างพระภิกษุ แต่สมานานศีล ๑๐

“แม่ชี” หมายความว่า พุทธศาสนิกชนเพศหญิง นุ่งขาวห่มขาว โกนศีรษะ สมาทานศีล ๘ มีสังกัด อยู่ในวัดใดวัดหนึ่งเช่นเดียวกับพระภิกษุ

“พุทธศาสนิกชน” หมายความว่า ผู้นับถือพระพุทธศาสนา

“ศาสนธรรม” หมายความว่า พระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงและบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎก และคำอธิบายขยายความพระธรรมวินัยซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อรรถกถาและฎีกา

“ศาสนบุคคล” หมายความว่า บรรดาคณะสงฆ์ สามเณร และแม่ชี

“ศาสนสถาน” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเป็นที่เคารพบูชาหรือประกอบพิธีกรรม และปฏิบัติศาสนกิจของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน

“ศาสนวัตถุ” หมายความว่า สิ่งหริมทรัพยที่เป็นสมบัติของพระพุทศาสนา ประกอบด้วย ประติมากรรม จิตรกรรม ศิลปกรรม เอกสาร และให้หมายความรวมถึงวัตถุซึ่งจัดทำขึ้นใช้เป็นสัญลักษณ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อการเคารพบูชาในทางพระพุทศาสนา

“ศาสนพิธี” หมายความว่า พิธีกรรมทางศาสนา ที่เป็นไปตามหลักการบำเพ็ญบุญตาม พระธรรมวินัย และขนบธรรมเนียมประเพณีที่พุทธศาสนิกชนปฏิบัติสืบต่อกันมา

“ศาสนศึกษา” หมายความว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลี แผนกอภิธรรม และแผนกสามัญศึกษา

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมหรือ พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ซึ่งเป็นสำนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและสำนักเรียนคณะจังหวัดตามที่ มหาเถรสมาคมประกาศกำหนด

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า วัดที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมหรือ พระปริยัติธรรม แผนกบาลี

“สำนักปฏิบัติธรรม” หมายความว่า วัดที่ได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคมให้เป็นสถานที่ ปฏิบัติธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนอุปถัมภ์และ ส่งเสริมพระพุทธศาสนา

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

มาตรา ๕ การอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์ และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้มีแนวทาง ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการปกครองของคณะสงฆ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) ส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนบุคคลและพุทธศาสนิกชนให้เจริญมั่นคงในหลักไตรสิกขา

(๓) ส่งเสริมจัดการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ครบถ้วนตามมาตรฐาน

ที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในหลักศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรม อย่างถูกต้อง รวมทั้ง จัดให้มีหลักสูตรการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

(๕) ต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เหมาะสมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๖) จัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขและการพัฒนาระบบสุขภาพแก่คณะสงฆ์ สามเณร และแม่ชี อย่างมีมาตรฐาน ทัวถึง สะดวก และมีประสิทธิภาพ

(๗) ส่งเสริมการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรหรือบุคคลที่มีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดี ทางพระพุทธศาสนา

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนในการเดินทางไปนมัสการ สังเวชนียสถานทางพระพุทธศาสนา

(๙) สนับสนุนให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

มาตรา ๖ การอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐจัดให้มีการระดมเงินและทรัพยากรทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ และต่างประเทศมาใช้ในการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมเงินและทรัพยากรดังกล่าว โดยการใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด ๒

คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนมหาเถรสมาคมจำนวนสองรูป ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ อธิบดีกรมการศาสนา อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่รูป โดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา การศึกษา เทคโนโลยี และการสื่อสาร การต่างประเทศ การสาธารณสุข กฎหมาย รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และการบริหารจัดการ จำนวนเก้าคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นที่ปรึกษา

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีสัญชาติไทยและนับถือพระพุทธศาสนา

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีคุณเลื่อมใสและมีความรู้ในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี

(๔) เป็นผู้มีคุณเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 (๖) ไม่เป็นผู้เคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพหรือตาย

(๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๕) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา ทั้งในส่วนที่เป็นศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี และศาสนศึกษา

(๓) จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคตามนโยบายและแผนปฏิบัติการดังกล่าว

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชนดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและแผนปฏิบัติการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอุปถัมภ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และสนับสนุนองค์การทางพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชน

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และประสานงานกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องในการเดินทางไปมัสการสังเวชนียสถาน

(๗) วางระเบียบการในการรับ การเก็บรักษา การจัดหาประโยชน์ และการจ่ายเงินของกองทุน

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ

(๙) กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ

(๑๐) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมดูแล การดำเนินงาน การบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงินและทรัพย์สิน และการพัสดุของสำนักงาน

(๑๑) เสนอรายงานประจำปีของสำนักงานต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัตินโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามมาตรา ๑๓ (๑) แล้ว ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจให้คำแนะนำแจ้งให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาศึกษา เสนอแนะ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา อนุกรรมการ และผู้เชี่ยวชาญได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓

คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ

(๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด พระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิสุรูปซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของเจ้าคณะจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พัฒนาการจังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแต่งตั้ง

จากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งในเขตจังหวัดซึ่งเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน และประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา การศึกษา เทคโนโลยีและการสื่อสาร กฎหมาย รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สาธารณสุข และการบริหารจัดการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการโดยตำแหน่งทุกคนต้องเป็นพุทธศาสนิกชน หากกรรมการโดยตำแหน่งผู้ใดมิใช่พุทธศาสนิกชน ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองลงมาที่เป็นพุทธศาสนิกชนเป็นกรรมการแทน

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนวทางและมาตรการการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่อคณะกรรมการ
- (๒) ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนางานพระพุทธศาสนาและการดูแลรักษาศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี และศาสนศึกษาภายในจังหวัด
- (๓) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชนดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา
- (๔) ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาของจังหวัด รวมทั้งเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคตามนโยบายและแผนปฏิบัติการดังกล่าว
- (๕) ส่งเสริมกิจกรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา
- (๖) สนับสนุนการศึกษาและการปฏิบัติศาสนกิจของคณะสงฆ์ สามเณร แม่ชี และพุทธศาสนิกชน
- (๗) อำนวยความสะดวกแก่คณะสงฆ์ พระภิกษุ สามเณร และแม่ชี ในการรับบริการสาธารณสุข
- (๘) ประสานงานการเดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถานของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน
- (๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำจังหวัดโดยอนุโลม

หมวด ๔

สำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๒๐ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วย

เงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคมและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง

มาตรา ๒๒ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

(๓) จัดทำแผนการดำเนินงานของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๔) สนับสนุนและให้คำแนะนำการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ

(๕) ติดตามและรวบรวมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐ และรายงาน

ให้คณะกรรมการทราบ

(๖) จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๑๑)

(๗) จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์

และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๑)

(๘) ประสานงานและติดตามการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เป็นไปตามนโยบาย

และแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

มาตรา ๒๓ สำนักงานอาจมีรายได้จาก

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี

(๓) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) ดอกผล และผลประโยชน์หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการของสำนักงาน

มาตรา ๒๔ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ เลขาธิการต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยและนับถือพระพุทธศาสนา

(๒) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

(๓) อายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๔) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการบริหารองค์กร

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือน

ไร้ความสามารถ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ

หรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน หรือกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของสำนักงานไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๒๖ เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๒๗ การประเมินผลการปฏิบัติงานและระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๖ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการให้ออก เพราะไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๙ ให้เลขาธิการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารงานของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของสำนักงานและตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา นโยบายของคณะรัฐมนตรี และระเบียบข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการ

(๒) บังคับบัญชาและประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ทุกตำแหน่งตามระเบียบหรือข้อบังคับของคณะกรรมการ

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ หรือข้อบังคับของคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามระเบียบ ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน และเพื่อการนี้เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การรักษาการแทนเลขาธิการ ในกรณีที่ไม่มีเลขาธิการหรือเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนงานของคณะกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดขึ้นตรงต่อเลขาธิการ

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินการดำเนินงานของสำนักงาน

มาตรา ๓๒ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน ทรัพย์สิน และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามควร ตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้นๆ

มาตรา ๓๓ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

มาตรา ๓๔ ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะหว่า การใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ ให้ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของสำนักงาน เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามกรรมการ เลขาธิการ ตลอดจนพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเป็น การเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๓๖ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานการสอบบัญชีที่แสดงความเห็นต้องบการเงินเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อรับรองภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๓๗ ให้สำนักงานจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน

รายงานประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้แสดงรายละเอียดของงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีให้ความเห็นแล้ว พร้อมทั้งผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาและ รายงานการประเมินการดำเนินงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาแล้ว

การประเมินการดำเนินงานของสำนักงานตามวรรคสอง จะต้องดำเนินการโดยบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

หมวด ๖

กองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

มาตรา ๓๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา” เพื่อเป็นทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนางานพระพุทธศาสนา ด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ตามนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

(๒) เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจของคณะสงฆ์ พระภิกษุ สามเณร แม่ชี และพุทธศาสนิกชน

(๓) เพื่ออุดหนุนการจัดการศึกษาของสำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา และสำนักปฏิบัติธรรม

(๔) เพื่ออุปถัมภ์การบริการสาธารณสุขของคณะสงฆ์ พระภิกษุ สามเณร และแม่ชี

(๕) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถานทางพระพุทธศาสนา

มาตรา ๓๙ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม

(๓) เงินหรือทรัพย์สินของผู้มีศรัทธาที่ทำบุญบริจาคหรืออุทิศให้เพื่อการส่งเสริมพระพุทธศาสนา

(๔) ผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินรายได้หรือทรัพย์สินของกองทุน

ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเป็นผู้จัดการกองทุน

การรับ การเก็บรักษา การจัดหาประโยชน์ และการจ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ รายได้หรือผลประโยชน์จากการดำเนินการหรือการจัดหาประโยชน์ของกองทุน ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๑ ผู้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่กองทุน มีสิทธินำไปลดหย่อนในการคำนวณภาษี เงินได้ หรือได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาค แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ แต่งตั้งจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ความสามารถทางการเงิน การบัญชี การบริหาร จัดการ เศรษฐศาสตร์ และกฎหมาย จำนวนสิบห้าคน ซึ่งในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งพระภิกษุ จำนวนสองรูป โดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคมด้วย

มหาเถรสมาคมอาจมีมติแต่งตั้งสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ บริหารกองทุน

มาตรา ๔๓ กรรมการบริหารกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทยและนับถือพระพุทธศาสนา

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตในกรรมการประเภทนั้นและเป็นพุทธศาสนิกชน

(๔) เป็นผู้มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกในฐานความผิดเกี่ยวกับด้านการเงินตามกฎหมาย และไม่เป็น ผู้มีความประพฤติบกพร่อง เสื่อมเสียต่อศีลธรรมและจริยธรรม

(๘) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๔๔ กรรมการบริหารกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการบริหารกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๔๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการบริหารกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) มรณภาพหรือตาย

(๒) พ้นจากความเป็นพระภิกษุ

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๓

(๕) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่กรรมการบริหารกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนแทน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการบริหารกองทุนซึ่งตนแทน

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่กรรมการบริหารกองทุนดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนใหม่ ให้กรรมการบริหารกองทุนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการบริหารกองทุนขึ้นใหม่

มาตรา ๔๘ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนต้องมีกรรมการบริหารกองทุนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการบริหารกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการบริหารกองทุนที่มาประชุมเลือกกรรมการบริหารกองทุนคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการบริหารกองทุนคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๙ คณะกรรมการบริหารกองทุน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารกองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

(๒) จัดหา ดูแล รักษา และจัดการผลประโยชน์ของกองทุน

(๓) เสนอแผนงบประมาณการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่อคณะกรรมการ

(๔) พิจารณาสันับสนุนเงินทุนของกองทุน

(๕) กำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับกิจการของกองทุน

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำและเผยแพร่รายงานประจำปี โดยแสดงงบการเงินของกองทุนและผลการดำเนินงานของกองทุนในปีที่ล่วงมา

หมวด ๗
การกำกับดูแล

มาตรา ๕๑ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้สำนักงานชี้แจง แสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานและมีอำนาจยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่ขัดต่ออำนาจหน้าที่ของสำนักงาน นโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการของสำนักงานได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๒ ในวาระเริ่มแรกให้รัฐบาลจัดสรรเงินเข้าบัญชีกองทุนตามมาตรา ๓๙ เป็นจำนวนหนึ่งพันล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักในสามสถาบัน คือ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนบุคคลซึ่งเป็น ผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาได้นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาสั่งสอนให้คนในชาติตั้งอยู่ในศีลธรรม มีสติปัญญาและความเข้มแข็งอันเป็นหลักในการค้าจุนชาติไทยมาโดยตลอด สมควรสร้างความเข้มแข็งมั่นคงให้แก่พระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นพลังสร้างความมั่นคงแก่ชาติไทย แม้ว่าพระพุทธศาสนาจะได้รับความอุปถัมภ์และส่งเสริมกิจการจากรัฐอยู่บ้างแล้ว แต่ยังไม่ครอบคลุมงานหลักของพระพุทธศาสนาทั้งหมด ทั้งประชาชนทั่วไปยังมิได้มีส่วนร่วมในการให้ความอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาอย่างเป็นกิจจะลักษณะ จำต้องมีกำลังเสริมให้งานพระพุทธศาสนาดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา รวมทั้งต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้ความอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาของรัฐร่วมกับภาคเอกชนเป็นการผนึกกำลังกันเสริมความมั่นคงแก่พระพุทธศาสนาและสร้างประสิทธิภาพในการนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเสริมสร้างความมั่นคงแก่ชาติไทยมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญ

๒.๑ กำหนดให้มีบทนิยามศัพท์

“อุปถัมภ์และส่งเสริม” หมายความว่า การอุดหนุน การช่วยเหลือ การทำนุบำรุง และส่งเสริมด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ ข้อมูลข่าวสาร การให้คำปรึกษาแนะนำ และการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงของพระพุทธศาสนา

“พระพุทธศาสนา” หมายความว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และศาสนพิธี

“คณะสงฆ์” หมายความว่า คณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่นตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“พระภิกษุ” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับการบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

“สามเณร” หมายความว่า ผู้ดำรงเพศอย่างพระภิกษุ แต่สมานานศีล ๑๐

“แม่ชี” หมายความว่า พุทธศาสนิกชนเพศหญิง นุ่งขาวห่มขาว โทนศีรษะ สมานานศีล ๘ มีสังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งเช่นเดียวกับพระภิกษุ

“พุทธศาสนิกชน” หมายความว่า ผู้นับถือพระพุทธศาสนา

“ศาสนาธรรม” หมายความว่า พระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงและบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎก และคำอธิบายขยายความพระธรรมวินัยซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อรรถกถาและฎีกา

“ศาสนบุคคล” หมายความว่า บรรดาคณะสงฆ์ สามเณร และแม่ชี

“ศาสนสถาน” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเป็นที่เคารพบูชาหรือประกอบพิธีกรรมและปฏิบัติศาสนกิจของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน

“ศาสนวัตถุ” หมายความว่า สิ่งหามิทรัพย์ที่เป็นสมบัติของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ประติมากรรม จิตรกรรม ศิลปกรรม เอกสาร และให้หมายความรวมถึงวัตถุซึ่งจัดทำขึ้นใช้เป็นสัญลักษณ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อการเคารพบูชาในทางพระพุทธศาสนา

“ศาสนพิธี” หมายความว่า พิธีกรรมทางศาสนา ที่เป็นไปตามหลักการบำเพ็ญบุญตามพระธรรมวินัย และขนบธรรมเนียมประเพณีที่พุทธศาสนิกชนปฏิบัติสืบทอดต่อเนื่องกันมา

“ศาสนศึกษา” หมายความว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลี แผนกอภิธรรม และแผนกสามัญศึกษา

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม หรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ซึ่งเป็นสำนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและสำนักเรียนคณะจังหวัดตามที่มหาเถรสมาคมประกาศกำหนด

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า วัดที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม หรือพระปริยัติธรรม แผนกบาลี

“สำนักปฏิบัติธรรม” หมายความว่า วัดที่ได้รับอนุมัติจากมหาเถรสมาคมให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดให้มีแนวทางการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายและแผนระดับชาติ โดยมีแนวทางกล่าวคือ ส่งเสริมการปกครองของคณะสงฆ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนบุคคลและพุทธศาสนิกชน ส่งเสริมจัดการศึกษาและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมอย่างถูกต้อง และจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งในสถานศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เหมาะสมทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขแก่คณะสงฆ์ สามเณร และแม่ชี ส่งเสริมการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมและสนับสนุนการเดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถานทางพระพุทธศาสนา สนับสนุนให้มีการปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา ทั้งนี้การอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้รัฐจัดให้มีการระดมเงินและทรัพยากรทั้งจากรัฐและภาคเอกชน ตลอดจนจากองค์กรต่างประเทศ โดยการใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๖)

๒.๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนเก้าคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่รูป และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญจำนวนเก้าคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี กำหนดองค์ประชุมของคณะกรรมการต้องไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกล่าวคือ จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการอุปถัมภ์และ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายและแผนระดับชาตินั้น จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตาม นโยบายและแผนระดับชาตินั้นต่อคณะรัฐมนตรี ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและ แผนปฏิบัติการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และประสานงานที่เกี่ยวข้องในการเดินทางไปมัสการสังเวชนียสถาน วางระเบียบการในการ รับ การเก็บรักษา การจัดหาประโยชน์ และการจ่ายเงินของกองทุน แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ กำหนด อัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการ ออกระเบียบหรือข้อบังคับของสำนักงาน เสนอ รายงานประจำปีของสำนักงานต่อคณะรัฐมนตรี ออกระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้ อำนาจในการแต่งตั้งที่ปรึกษาและอนุกรรมการ กำหนดให้มีเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบ แทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๗ – ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วยเจ้าคณะจังหวัด พระภิกษุ ผู้ทรงคุณวุฒิสี่รูปซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของเจ้าคณะจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าสำนักงาน จังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ จังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พัฒนาการจังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแต่งตั้งจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายก องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งในเขตจังหวัดซึ่ง เลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน และประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน เก้าคน โดยมีอำนาจหน้าที่ เสนอแนวทางและมาตรการการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานพระพุทธศาสนาต่อคณะกรรมการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐกับ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผน ระดับชาติ ส่งเสริมกิจกรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา สนับสนุนการศึกษาและการปฏิบัติศาสนกิจของ คณะสงฆ์ สามเณร แม่ชี และพุทธศาสนิกชน อำนาจความสะดวกแก่คณะสงฆ์ พระภิกษุ สามเณร และแม่ชี ในการ รับบริการสาธารณสุข ประสานงานการเดินทางไปมัสการสังเวชนียสถานของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน และปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๗ – ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๖ กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจ โดยให้สำนักงานมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการ อุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา จัดทำแผนการดำเนินงานของ สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อให้ความเห็นชอบ สนับสนุนและให้คำแนะนำการจัดทำแผนปฏิบัติการ ของหน่วยงานของรัฐ ติดตามและรวบรวมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐ และรายงาน ให้คณะกรรมการทราบ จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี จัดทำรายงานการ

ติดตามและประเมินผลตามนโยบายและแผนระดับชาติ ประสานงานและติดตามการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย กำหนดเกี่ยวกับรายได้ของสำนักงาน กำหนดให้มีเลขานุการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานโดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีซึ่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน และให้มีสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด (ร่างมาตรา ๒๐ – ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๗ กำหนดให้มีการบัญชี การตรวจสอบบัญชี และการประเมินการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน ทรัพย์สิน และหนี้สินตามหลักการบัญชี โดยให้มีสำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี ซึ่งในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงาน และให้ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้วจัดทำรายงานการสอบบัญชีที่แสดงความเห็นต่อการเงินเสนอต่อคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อรับรองภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี โดยให้สำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณชน (ร่างมาตรา ๓๒ – ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๘ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อเป็นทุนอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินประเดิม เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม เงินหรือทรัพย์สินของผู้มีศรัทธา ที่ทำบุญบริจาคหรืออุทิศให้เพื่อการส่งเสริมพระพุทธศาสนา และผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินรายได้หรือทรัพย์สินของกองทุน ซึ่งรายได้หรือผลประโยชน์จากการดำเนินการหรือการจัดหาประโยชน์ของกองทุน ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน กองทุนนี้ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีความรู้ความสามารถทางการเงิน การบัญชี การบริหารจัดการ เศรษฐศาสตร์ และกฎหมาย จำนวนสิบห้าคน ซึ่งในจำนวนนี้ต้องแต่งตั้งพระภิกษุ จำนวนสองรูปโดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม กำหนดเกี่ยวกับการประชุมและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน และให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำและเผยแพร่รายงานประจำปี โดยแสดงงบการเงินของกองทุนและผลการดำเนินงานของกองทุนในปีที่ล่วงมา (ร่างมาตรา ๓๘ – ร่างมาตรา ๕๐)

๒.๙ กำหนดเกี่ยวกับการกำกับดูแลโดยให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินการกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๕๑)

๒.๑๐ กำหนดบทเฉพาะกาลโดยในวาระเริ่มแรกให้รัฐบาลจัดสรรเงินเข้าบัญชีกองทุนเป็นจำนวนหนึ่งพันล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน (ร่างมาตรา ๕๒)